

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič rsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inostranstvo 300.— Din.

Rokopisi se ne vračajo

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Napočila je doba poplav

Zaradi naglejšega tavanja snega in ledu so začele naraščati vode — Reka Bosna je že prestopila bregove — Tudi Sava grozi s poplavi

Beograd, 13. marca. Stalno toplejše vreme zadnjih dni je imelo za posledico precej naglo tavanje snega in ledu, zaradi česar so narasle vse reke in njih pritoki. Led, ki je bil zlasti v spodnjem toku rek do zadnjih dni še stabilen, se je začel lomiti in kretati proti izlivu. V minuli noči so se začele po Savi in Dunavu premikati ogromne množine ledu, ki so se mestoma zajezile in povzročajo naglo naraščanje vode. Sava je včeraj do 6. zvečer porasla za 12 cm, do danes zjutraj pa za nadaljnjih 60 cm.

Največja nevarnost je grozila včeraj ob Dravi, ki je naplavila iz gornjega toka ogromne mase ledu in ogrožala v spodnjem toku vse vodne objekte, zlasti mostove. Hidrotehnični oddelki so dobili nalog, naj z vsemi sredstvi poskušajo spraviti led dalje in razbiti ledene jezove, da bi se na ta način preprečile večje katastrofe. Vojaštvo je bilo vso noč na poslu in večinoma se je tudi posrečilo odstraniti največjo nevarnost.

Dotok ledu iz Drave je tudi v Savi povzročil naglo naraščanje vode. Sava grozi na več krajih s poplavi in resno ogroža tudi beograjski vodovod. Hidrotehnični oddelki generalne direkcije vod je odredil permanentno telefonsko službo v vseh krajih ob Savi, zlasti pa tam, kjer je nevarnost poplav.

Bosanski Samac, 13. marca. Reka Bosna je začela včeraj rapidno naraščati, ker se je začel v bosanskem pogorju naglo tajati sneg. Že v prvih večernih urah je na več krajih prestopila bregove in poplavila okolico. Proti jutru je voda odnesla most med Modričem in Dobojem ter dva nižje ležeča mosta v bližini Odžaka, kjer je voda zalila vso dolino. Tudi Bosanski Samac je deloma že pod vodo. Sava rapidno narašča in ogroža zlasti sremsko stran. Hidrotehnični oddelki je že včeraj ukrenil vse, kar je mogel, inoozval na pomoč tudi vojaštvo, ki si zelo požrtvovalno prizadeva rešiti ogrožene vodne objekte.

Ministrski svet odobril proračun

Na sinočnji seji je bil odobren proračun s finančnim zakonom. — Objavljen bo šele 20. marca

Beograd, 13. marca. Sinoči se je vršila dolga seja ministrskega sveta, na kateri je bil po obširnem referatu finančnega ministra sprejet proračun za leto 1929/30. Obenem je ministrski svet odobril tudi predloženi finančni zakon z vsemi amandmani. Proračun bo sedaj predložen vrhovnemu zakonodajnemu svetu, nakar bo v obliki zakona podpisan in objavljen. V finančnem

ministrstvu se vrše sedaj zadnje priprave za natisk proračuna in finančnega zakona. Proračun bo objavljen šele okrog 20. in bo takrat finančni minister sprejel novinarje ter jim podal daljši ekspozé. O višini proračuna čuvajo merodajni krogi zaenkrat še strogo tajnost in so vse tozadevne vesti zgolj ugibanja.

Država brez političnih strank

Vse bivše politične stranke so po zakonu o zaščiti države prenehale obstajati, nove stranke pa še niso prijavljene

Beograd, 13. marca. Kakor znano, so bile z novim zakonom o zaščiti države 6. januarja razpuščene vse obstoječe politične stranke. Za naknadno prijavo je bil določen enomesečni rok. Ta rok je že potekel in kolikor je do sedaj znano, ni nobena politična stranka prijavila svojega nadaljnjega obstoja in prosila za dovoljenje nadaljnjega delovanja. Zato se smatra, da so vse politične stranke prenehale obstajati. Se-

daj tudi nobena ne more več zahtevati dovoljenja za nadaljnji obstoj, ker je tozadevni rok že potekel. Po zakonu o zaščiti države je mogoče osnovati samo nove stranke, ki pa morajo prav tako prositi za dovoljenje delovanja v duhu novega stanja. Če na tako prijavo ne pride v določenem roku odgovor, je smatrati prošnjo za odklonjeno. Dolej pa še tudi ni bila prijavljena nobena nova stranka.

Priprave za novi invalidski zakon

Izvršena bo nova kategorizacija invalidov — Vprašanje cenzusa

Beograd, 13. marca. Posebna komisija, ki v ministrstvu soc. politike izdeluje projekt novega invalidskega zakona, je projekt v glavnih obrisih dovršila. Po tem projektu bodo lahki invalidi do 30% in radi boleznih, educirani. Za invalide se ne bodo smatrali oni, ki niso bili ranjeni v vojni in za invalidske rodbine bodo priznane le one, čijih vzdrževalec je padel ali umrl za časa vojne. Kar se tiče invalidov vsled bolezni, bodo priznani samo oni, ki so zboleli neposredno na bojišču. Odpadli bodo torej vsi, ki so bili po vojni proglašeni za invalide n. pr. radi srčne napake, revmatizma in pod. Komisija smatra, da je treba reducirati lahke invalide (do 30%) zato, da se lahko bolje poskrbi za težke invalide. Posebno kategorijo bi tvorili invalidi od 30% do 40%. Dobili bi posebne beneficije, ki bi jim olajšale iskanje in pridobivanje službe. V bodoče bi se invalidi do 50% računali kot lahki, od 50—100% kot težki, a oni preko 100% kot popolni invalidi. Popolni invalidi bi bili n. pr. oni, koji so izgubili obe nogi, obe roki, ki so popolnoma pohabljeni in nepokretni, slepi.

Glede cenzusa, na podlagi katerega bi se izraževala invalidna konečna odločitev, se ni padla. Sigurno pa je, da se bo vršil ponovni pregled vseh invali-

dov po posebnih komisijah. Pri okrožnih sodiščih ali pa pri divizijskih komandah se bodo ustanovila invalidska sodišča, sestojeca izključno iz pravnikov kot sodnikov. V Beogradu pa bo postavljeno višje invalidsko sodišče, ki bo doneslo sodbe v drugi in zadnji instanci.

Kakšen bo cenzus še ni odločeno. Eno mišljenje gre za tem, da gotova temeljna invalidna pripada vsakemu invalidu, ki ima stvarne pogoje, brez ozira na njegove imovinske prilike, drugo mišljenje zahteva, da se invalidna prizna le v slučaju, ako invalid nima drugih zadostnih dohodkov, ki bi mu osigurali življenjski minimum. Končna odločitev se bo najbrž našla v kompromisu.

Nov prosvetni šef v Ljubljani

Beograd, 13. marca. Kakor izve vaš poročevalec, je v prosvetnem ministrstvu pripravljen obširnejši ukaz o spremembah in premetitvah v šolski službi. Med drugim bo izvršena tudi sprememba pri prosvetnem oddelku v Ljubljani. Dosedanji šef prosvetnega oddelka dr. Capuder bo upokojen, na njegovo mesto pa bo imenovan bivši prosvetni šef dr. Dragotin Lončar.

Kupujte „Zvezdanko“!

Kamniški žeparji pod ključem

Ljubljana, 13. marca.

V kamniškem okraju, zlasti pa v Kamniku samem, je že skoro nad leto dni prav spretno poslovala dobro organizirana družba žeparjev »Ribarili« kot najprej v kalnem, to se pravi v gneči in kjer je bila zbrana večja družba. Že nad leto dni so se dogajale drzne žepne tatvine po kolodvorskih čakalnicah, a največ tatvin je bilo orožnikom prijavljenih, kadar so se kje vršili živinski sejmi. Čeprav so orožniki vse ključke sumljive tipe nadzorovali, se je žeparjem vedno posrečilo odnesti bogat plen. Ker pa so se zadnje čase tatvine po sejnih še bolj množile, so orožniki sklenili posvetiti nevarni žeparski družbi pažnjo. Imeli so srečo, zakaj te dni jim je končno prišla v pest tolpa, ki je strahovala ves kamniški okraj.

Včeraj je bil naureč živinski sejem v Kamniku. Bil je prvi večji pomladni mesečni sejem in zato je prišlo v Kamnik mnogo kmetov. Kmalu je bilo orožnikom prijavljenih par večjih tatvin. Orožniki so šli takoj na delo. Opazili so, da se po sejmu smuka več sumljivih možakarjev in žensk, ki so govorili hrvatsko. Med njimi so orožniki spoznali dve znanki in sicer Agato Mazovič in Marijo Kurent, obe iz Preslavce v Prekmurju, ki sta bili na glasu kot nevarni žeparici. Orožniki so ju aretirali. To so najbrž opazili ostali člani žeparske tolpe, kajti hipoma so izginili s sejma. Orožniki so naglo obvestili vse železniške postaje v smeri proti Ljubljani in podali precej točen opis usumljenec. Okoli 17 sta bila v Domžalah prijeta dva nevarna žeparja. Prijeli so ju na kolodvoru, ko sta stopila v vlaka. Eden je imel pri sebi okoli 10.000 Din.

Žeparje so prepeljali v Kamnik, o aretaciji pa je bila obveščena tudi ljubljanska policijska direkcija.

Dve eksploziji v Bolgariji

Sofija, 13. marca. Včeraj sta se pripetili v Bolgariji dve težji eksploziji. Na kolodvoru v Sofiji je eksplodiralo 20 sodov benecina. Nastal je požar, ki pa so ga k sreči hitro pogasili. Škoda pa je zelo velika. Druga eksplozija se je pripetila v premoškopu Tvaldin v okrožju Nova Zagora. Dva rudarja sta bila ubita, več pa težko ranjenih.

Reorganizacija finančne službe

Beograd, 13. marca. V zvezi z novo razdelitvijo finančne uprave in osnovanjem finančnih direkcij je glavna finančna kontrola odredila, da se ukinejo na sedežu finančnih direkcij vse mestne finančne kontrole. V zvezi s tem je bil izdan novi razpored uradništva.

Napredovanje francoskega vojaškega atašea

Beograd, 13. marca. Vojški atašee francoskega poslanštva v Beogradu polkovnik Rosee je napredoval v čin brigadnega generala.

Delno podaljšanje stanovanjske zaštite po 1. maju

Dosedanje stanovanjske omejitve bodo docela ukinjene, znatne ugodnosti pa bodo pridržane za državne uradnike, vpokojence in invalide

Beograd, 13. marca. Doslej še ni bila imenovana komisija za sestavo novega stanovanjskega zakona. Stari stanovanjski zakon preneha s 1. majem in če do tega roka ne bo izdan nov zakon, bodo s tem dnom ukinjene vse omejitve glede dodeljevanja in najemnin stanovanj. Vašemu poročevalcu pa je bilo z merodajnega mesta zagotovljeno, da vlada ne namerava docela ukiniti stanovanjske zaštite, marveč da bo še pred 1. majem izdan zakon, ki bo urejal stanovanjsko zaščito za drž. uradnike, vpokojence invalide in vojne vdove. Da-li bo s tem zakonom maksimirana tudi najemnina, še ni gotovo. Proti pretiranim najemninam se bo uporabil bržkone zakon zoperoderuštvo.

Čičerin padel v nemilost?

Prisiljeno lečenje v inozemstvu — Litvinov je faktični zunanji minister

Berlin, 13. marca. V poučenih krogih se zatrjuje, da je prišlo med Čičerinom in ostalimi člani sovjetske vlade do ostrih konfliktov glede zunanje politike sovjetske Rusije. Čičerin se mudi že dva meseca v Grunewald. Oficijsko se sicer zatrjuje, da se Čičerin zdravi pri nekem tamošnjem specialistu, na drugi strani pa se dozna-

va, da njegovo bivanje v Grunewald ni prostovoljno, marveč da je v gotov meri kontumaciran. Govori se, da ga hoče Litvinov docela izpodrinuti in tre nutno je tudi res Litvinov pravi zunanji minister sovjetske Rusije. V Čičerinovi okolici so zelo rezervirani in ne čajo dajati nikakih pojasnil.

Trocki se bo naselil v Španiji

Kupil je veleposestvo v okolici Tarasa — Najprej se gre zdraviti v Francijo in na odmor v Nico

Pariz, 13. marca. »Petit Parisien« poročajo, da je Trockij kupil veleposestvo v pokrajini Tarrasa. Če mu bo Francija dovolila bivanje na francoskem ozemlju, se bo najprej nastanil v Montpelieru, kjer se bo dal operirati, meseca aprila in maja bi prebil v Nizzi, kjer

je v to svrhu že najel več sob v nekem tamošnjem hotelu. Šele koncem junija bi se umaknil na svoje posestvo, kjer namerava ostati, dokler se ne spremenijo politične prilike v sovjetski Rusiji.

Odmev atentata na poljskega konzula v Pragi

Včeraj se je moral atentator zagovarjati pred sodiščem — Obsojen je bil na poldrugo leto težke ječe

Praga, 13. marca. Včeraj se je pred tokajskim kazenskim sodiščem pričela razprava proti 30-letnemu Nikolaju Pacuku zaradi zločina javnega nasilstva in neizvršene telesne poškodbe Pacuk je 31. oktobra lanskega leta vrjel v poslopje poljskega konzulata z benicinom napolnjeno gorečo steklenico ter oddal strel proti poljskemu konzulu Lobaszewskemu, ki ga pa ni zadel. Atentator je bil za vojne častnik v ukrajini-

ski vojski, ki se je borila proti Poljski. V preiskavi je zanimal vsako morilno namero ter je izjavil, da je oddal strel samo zaradi tega, da opozori javnost na nezadovoljstvo Ukrajincev. Za razpravo so bile odredjene posebne varnostne odredbe. Pacuk je bil spoznan krivim ter obsojen na poldrugo leto težke ječe. Po kazni bo izgnan iz republike. Njegov zagovornik je vložil pritožbo in ničnostno pritožbo.

Zopet femski proces v Nemčiji

V Stettinu se vrši proces proti članom ilegalnih nemških tolpe, ki so terorizirale Poljake — Zanimiva razkritja

Stetin, 13. marca. Ni še dobro poznani poslednji femski proces, ki je lansko zimo razkril v vsej globini strašno okrutnost nemških ilegalnih vojaških organizacij, ki so terorizirale poljsko prebivalstvo v spornih ozemljih med Poljsko in Nemčijo. Že razburja Stetin nov sličen proces. Kakor v večini že obravnavanih slučajev igrajo pri tej obravnavi zopet glavno vlogo bivši člani organizacije Rossbach, ki so se rekrutirali iz vrst delamrznih demobiliziranih nemških vojakov, katerim je bilo ljubše nadaljevati prijetno življenje plačanih soldnerjev, kakor pa se lotiti težkega vsakdanjega dela.

Na čelu jim stoji neki Heine, ki je za hrabro umoril nekega člana svoje čete Schmidta, ker je bil osumljen, da je bajel izdal Poljakom skrivališče orožja Rossbachovcev. Obtoženi Heine in tovariši izvršenega zločina ne taje ter se izgovarjajo, kakor že tudi vsi prejšnji slični delikventi, da so ravnali v smislu vojaškega kazenskega postopka, ki pozna za izdajo le smrtno kazen. Kot priče v dokaz, da so bili v resnici le preoblečeni vojniki razdeljeni po Šleziji kot kmečki delavci po nemških veleposestvih, so navajali obtoženci razne oficijelne in vojaške osebnosti, ki so skrbele v tistih časih za njih oskrbo s hrano, denarjem in municijo. Kakor v vseh dosedanjih procesih pa so te oficijelne priče kot generala v. Hammerstein in v. Weber izjavila, da so se Rossbachovci organizirali na svojo roko ter četovali po Šleziji brez vednosti berlinske vlade, ki da jih je naravnost razpustila zaradi njih protirepublikanskih tendenc.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.8225, Berlin 13.505—13.535 (13.52), Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9337, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9894—8.0294 (8.0044), London 276.16—276.96 (276.56), Newyork 56.86, Pariz 222.35, Praga 168.35—169.15, (168.75), Trst 298.34.

Efekti: Celjski 158. den., Ljubljanska kredita 126 den., Prašedion 850 do 860 den., Vevče 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 50 den., Kreditni zavod 170 den., Sešir 105 den., Kr. ind. 275 den.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 800.50, Berlin 13.52, Amsterdam 22.8225, Budimpešta 9.9337, London 276.56, Milan 298.34, Newyork 56.86, Pariz 222.53, Praga 168.75, Curih 1095.9.

Efekti: Vojna škoda 436.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1275, Dunaj 73.05, Budimpešta 90.62, Berlin 123.40, Milan 27.225, Pariz 20.31, London 25.24, Newyork 520.

Občutna omejitev potniškega prometa v Sloveniji

Železniška uprava je najbrž za vedno odpravila tri potniške vlake, kar pomeni hud udarec za gospodarske kroge in občinstvo sploh. — Bajе bodo ukinjeni še nekateri vlaki.

Po enem mesecu je obnovljen zaradi mraza močno reducirani potniški promet na železniških progah Slovenije. Včeraj po polnoči so pričeli voziti 12. februarja zaradi mraza reducirani potniški vlaki, toda le deloma, ker niso obnovili trije, posebno za poslovne kroge prepotrebni nočni potniški vlaki na glavnih progah Ljubljana-Maribor in Zidani most-Zagreb.

Kdor je pazljivo čital objavo železniške direkcije glede obnove vlakov, je lahko zaznal, da so v objavi izostali trije reducirani vlaki, in sicer na progi Ljubljana-Maribor: a) potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 23.08 in prihaja v Maribor ob 4.01, in b) potniški vlak, ki odhaja iz Maribora ob 23.25 in prihaja v Ljubljano ob 3.50 ter končno na progi Zidani most-Zagreb vlak, ki odhaja iz Zagreba ob 22.06 ter prihaja v Zidani most ob 0.30. Ti vlaki prvotno niso bili našteti med onimi potniškimi vlaki, ki so bili na progah v Sloveniji od glavne železniške uprave reducirani radi nerentabilnosti. Kakor doznavamo iz železniških krogov, bodo ti vlaki bržkone za vedno ukinjeni. To tendenco namreč zasedajo glavna železniška uprava.

Glede vlakov, ki so bili od glavne železniške uprave 15. februarja ukinjeni za vedno, je treba poudariti, da so ukinjene vlakov na gorenski progi, povzročile mnoge neprilike ter znatno ovirajo turistiški promet. Mnogo neprilik pa povzročajo tudi potujočemu občinstvu, ker trpi precejšnje materialno škodo.

Ukinitev omenjenih treh potniških vlakov pa pomenja hud udarec za interese posavskih krajev in krajev v Podravju ter na Štajerskem sploh. Ukinitev nočnega potniškega vlaka proti Mariboru pa pomeni tudi za Ljubljano veliko kulturno in gospodarsko izgubo. Posavskim krajev tja do Celja, torej krajev, kjer je zelo razvita industrija, je za ukinitev tega vlaka onemogočeno prihajati k večjim večernim kulturnim prireditvam, koncertom in raz-

stnim važnim večernim zborovanjem in posvetovanjem. Mnogi so ob sobotah in nedeljah prihajali v Ljubljano h gledališkim predstavam ter se vračali domov, ne da bi morali prenočevati po hotelih. Tudi za poslovni svet je odprava tega vlaka nesgodna. Mnogi ljubljanski trgovci, mesarji in drugi imajo posla v Čakovcu ali drugod. Ta vlak jim je bil za potovanje najprikladnejši, ker so dospeli v Čakovec zjutraj in so lahko čez dan opravili svoj posel ter se vračali ponoči nazaj. Sedaj morajo izgubiti poldrugi dan in še več. Pa tudi za kraje od Celja dalje proti Mariboru pomenja ukinitev obeh nočnih potniških vlakov veliko materialno škodo.

V interesu celokupnega potujočega občinstva v Sloveniji je, da se ta dva vlaka, kakor tudi zagrebški nočni, čimprej obnovita.

Kakor izvemo iz dobro posušenih krogov, bodo za nedolgočasni čas sploh za vedno ukinjeni vlaki in sicer: Ljubljana-Kranj vlak št. 922, odhod Ljubljana gl. kol. ob 8.10, dalje vlak št. 923 odhod iz Kranja ob 9.30. Na progi Jesenice-Planica: vlak št. 8617, odhod Planica 18.10 in vlak št. 8618, odhod Jesenice 21.22. Turistiški promet za Kranjsko goro je s tem močno prizadet. Oba vlaka sta bila vedno dobro okupirana.

Na progi Kranj-Tržič sta ukinjena dva vlaka in sicer št. 8535, odhod Tržič 14.33 in št. 8538, odhod Kranj 15.55. Tržič je na ta način izgubil zvezo s popoldanskim vlakom iz — oziroma proti Ljubljani. Na progi Slov. Bistrica-Bistrica mesto, bodo še nadalje vozili 4 pari mešanih vlakov na mesto sedmih. Občinstvu povzroča to mnogo neprilik. Na progi Novo mesto-Straža-Toplice sta še nadalje ukinjena dva vlaka, s katerima izgubi Straža zvezo z večernim vlakom iz oziroma proti Ljubljani. Na progi Maribor-Pragersko-Ormož-Čakovec sta ukinjena dva vlaka, na progi Maribor-Pala ravnotako dva vlaka.

Ameriški Slovenci za Cankarjev spomenik

Postavi naj se v Ljubljani, kjer je središče slov. kulturnega udejstvovanja.

Ljubljana, 13. marca. Slovenski listi, izhajajoči v Ameriki so objavili spomenico, iz katere posnemamo: Eden naših prvakov na polju slovenske književnosti je Iv. Cankar. Velikan je, in mi smo dolžni sebi, da čitamo njegova dela in da gojimo njegove velike nauke. Pred desetimi leti je umrl, a njegova dela so živa kakor so bila in bodo živela trajno.

Genij Ivan Cankar je bil rojen na Vrhniki pri sv. Lenartu. Bil je sin revnih staršev in v gnetnem oziru je bil tudi on velik revež do konca svojih dni. Duševno pa je bil bogataš. S svojimi deli nam je poklonil zakladnico, ki je neprepredljiva.

Ivan Cankar je ljubil svoje ljudstvo, svoj jezik in vse brezpartijske vespovedi. Bil je enanajlevalec resnice in glasnik proti krivicam. Resnica ni vselej ljuba onim, ki vladajo in gospodarji nočejo glasovnikov proti krivicam. Zato je bil Ivan Cankar mnogo napadan, velikokrat zaničevan in preganjan po oblastih. Tudi cerkvena oblast ga je mrzela ter celo poskušala ukloniti njegov veliki duh s tem, da je na ukaz ljubljanskega škofa Jegliča sežgala naklado ene njegove knjige. Cankar je ostal neuklonjen in je pisal, govoril ter oznanjeval svoje nauke dalje.

Že mnogokrat ste čuli o njegovi knjigi »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Če se niste, prečitajte jo. Kdor ne zna slovenski, naj si naroči angleški prevod. Cankar je opisal v tej knjigi hlapca, ki dela od zore do mraka, od mladosti do časa, ko mu leta upognejo hrbet. In pride gospodar ter pravi hlapcu: Star si, nisi več za rabo! In hlapec, ki je vse življenje sejal za gospodarja, da

je pospravil žetev, pride na cesto brez vsega in išče pravico. Ker pa jo dele gospodarji tako, kakor je njim v prid, je ne dobi.

Ivan Cankar je bil hinavščino in lažnjivo pretvarjanje kakor nihče drug. Ni dopuščal, da bi ostala laž na hinavskih, smešljajitih se ustnicah, nerazgledana.

Radi življenjskih težkoč mu je zdravje pešalo, postal je slaboten, in tako se je poslovil od nas še mlad, a zapustil nam je spomenik, ki nikoli ne izgine. A tudi narod je dolžan nekaj storiti: pokazati mora, da ceni svoje velike ljudi na vse druge načine. Eden teh je, da jim postavi spomenike.

Ivan Cankar je vreden spomenika, in če je narod Cankarja vreden, naj mu ga postavi. Detroiti odbor, ki reprezentira skupna društva in klube, se je zavzel, da stori v ta namen kolikor največ mogoče. In apeliramo tudi na ostale naselbine, da v tej akciji ne ostanejo indiferentne. Zgradijo nam spomenik, ki bo vsaj malo vreden našega duševnega velikana. In čim več redstev bo na razpolago, tem veličastnejši bo spomenik.

Vsi prispevki v fond za spomenik Ivana Cankarja se naj pošiljajo odboru detroitskih društev in klubov, v katerem so:

Predsednik Anton Jurec, 13646 Thomson Ave., Detroit, Michigan; tajnica Mary Rant, Colson Ave., Fordson, Mich. — Apeliramo tudi na odbore za Cankarjev spomenik v Sloveniji, da se združijo in napravijo končen sklep, kje naj se postavi spomenik: ali na Vrhniki, kjer je bil Ivan Cankar rojen, ali v Ljubljani, kjer je umrl in kjer je središče slovenskega kulturnega udejstvovanja.

V Ljubljani kakor v Kani Galilejski

Podjeten Dalmatincev, ki je izpreminjal vodo v vino, da bi oškodoval dohodarstveni urad — Manipulacija se mu pa ni posrečila

Tihotapstvo raznih, mestni užitniki podvrženih plaš in jedil, v Ljubljani še vedno bujno cvete. Da se izognejo plašilni mestne užitnine, skušajo mnogi na razne prebrisane načine vtihtati v mesto zlasti žganje in meso. Tihotapstvo je najbolj razvito v severovzhodnem in zapadnem delu mesta. Organi mestnega dohodarstvenega urada in tržnega nadzorstva imajo zadnje čase mnogo posla tudi s kontrolo ponarejanja vina. Po mestu so se razširile vesti, da so nekemu dalmatinskemu trgovcu z vinom razlili nad 20 hl ponarejenega vina. Vest ni bila točna. Pač pa se je dan odkril prav čudne manipulacije nekakega dalmatinskega trgovca z vinom, ki je vodil namesto vina iz Ljubljane v okolico vodo. Kakor znano, povzrača mestni dohodarstveni urad ljubljanskim trgovcem z vinom, ki imajo svoje kleti v okolici užitninske črte, vso plačano užitnino za ono vino, ki se izvozi iz Ljubljane v okolico. Trgovce prejme tranzitno boleto, ki jo predloži na užitninski stražnici. Ta potrdi, da je bilo toliko in toliko vina izvoženega iz Ljubljane.

Sredi mesta, blizu starega kostanja na Vodnikovem trgu, je zaloga dalmatinskega vina in visoka klet. V nedeljo sta bila na dvorišču velike hiše zaposlena dva vojaka, ki sta marljivo polnila tri velike sode, ki

so držali nad 19 hl. Vino v sode pa ni teklo iz sodov v kleti, marveč gumijasta cev je bila pritrjena k vodovodni cevi, daje tekla v sode vodo.

Včeraj dopoldne je neki prijatelj srečal vodilnega uradnika mestnega dohodarstvenega urada ter ga nagovoril:

— V nedeljo sem videl, kako znajo tamle — in pokazal je s prstom v smeri kleti — delati iz vode vino, kakor v Kani Galilejski. Zjaj vem, zakaj je toliko dalmatinca v Ljubljani!

— Bodi brez skrbi! Stori bomo v kratkem svojo dolžnost. Že vse vemo. Vino bo kmalu teklo!

Rečeno, storjeno. Včeraj dopoldne je voznik potegnill voz z dvorišča ene velike hiše. Z bičem je švrljal po konjičkih in zdiral z vozom, na katerem so bili naloženi trije srednjeveliki sodi »vina«. Konjički so veslali po Poljanski cesti in dalje na Zaloško cesto. Voznik je od gospodarja dobil nalogo, naj pri mitnici na Zaloški cesti, ki stoji tik železniškega križišča v Vodmatu, prezentira tranzitno boleto in naj popelje sode v Moste k nekemu gostilničarju. Moščani bi pač morali piti čudno dalmatinsko kapljico.

Voznik je res okoli 10.30 ustavil pred mitnico ter pokazal paznikom tranzitno boleto. Pazniki so stopili k vozu in zašli pri

sodih izbijati zgornje vehe. Pri prvem sodu so že bili močno presenečeni. Ugotovili so, da v sodih ni vina, marveč čista voda iz ljubljanskega vodovoda.

Voznik je ostrmel. Stopili so k srednjemu sodu, ki je bil precej nagnjen. Ko so izbili vehe, je pricurjajala na tla še bolj čista voda, kakor v prvem. Hop! Vozniku so ukazali, naj nekoliko počaka. Preglednik mitnice je takoj telefonično obvestil ravnatelstvo mestnega dohodarstvenega urada, kakšno »dalmatinsko vino« se je nameravalo izvoziti iz mesta v Moste. Ravnateljstvo je odredilo, da je voznik moral sode peljati pred dohodarstveni urad na Gosposvetski cesti. Obenem pa je pozval gospodarja, da mora nemudoma priti v urad. Gospodar sprva ni hučega sluteč je mi mirno mahnil na Gosposvetsko cesto. Tu pa je zagledal svoje »izvorno dalmatinsko vino«.

Bilo je ravno poldne, ko so pred uradom na Gosposvetski cesti organi mestnega dohodarstvenega urada vpržilo kontrolnih

uradnikov zašli točiti v steklenice »vina«. Iz vsakega sode so napolnili po eno steklenico, katero so potem uradno zapečatili. Z gospodarjem so sestavili tudi protokol. Gospodar je zašel milo prositi, naj mu »vina« vsaj na Gosposvetski cesti ne zlijejo iz sodov, čemur so ugodili.

Naravno, da se je zbrala pred uradom velika množica radovednežev, kajti bilo je ravno poldne, ko so se mnogi vračali iz mesta v Šiško.

Ako bi se bila špekulacija z vodo posrečila, bi možakar spravil nad 5000 Din v žep in za ta znesek oškodoval mestno občino. Moščani pa bi morali piti prav slabo dalmatinsko vino. Kakor zatrjujejo, je voda mestnega vodovoda mnogo boljša za mešanje z vinom, kakor pa ona v Mostah.

Po končani uradni proceduri je voznik odpeljal sode vode nazaj na dvorišče, kjer so jih zvalili v kot. Tam so vodo izlili iz sodov.

Lepa Nada poglavarka beogradskega apashev

V Beogradu imajo novo senzacijo — Roparska tolpa pod vodstvom ženske — Hajdukinja se piše Milica Dujaković

Od prevrata je že romala skozi beograjske zapore cela množica raznih pustolovcev, sleparjev, potepuhov in sumljivih tipov. Beograjska kriminalna kronika je zabelila nebroj sločinov, pustolovčin, umorov, sleparij in razbojstev, toda vse to zaostaja za drznimi sločin, ki jih je zadnja leta izvršila v Beogradu velika in drzna tolpa apashev, ki je bila organizirana po zgledu sličnih tolpe v velikih mestih in, kar je najzanimivejše, kateri je poveljevala ženska po imenu »Lepa Nada«. To tolpo pod vodstvom drzne, premetene in lepe Nade je policija ujela šele pred dnevi. Skoro dve leti je strahovala bogate beograjske meščane in ropala trgovine in stanovanja.

Kakor v romanu

Policija je že dolgo slutila, da so drzni ropi in tatvine zadnjih let v Beogradu delo dobro organizirane tolpe. Tolpo je policija neprestano zasledovala, toda ni se ji posrežilo ujeti nobenega njenih članov. Ko je pred letom dni policija ujela roparsko tolpo »Gromovnik«, ki jo je vodil zloglasni ropar Kaničnik, so vsi mišljili, da bo drznim tatvinam in vlomom v Beogradu konec. Pa so se zmotili. Obstojala je še druga tolpa, ki se je spretno akirala in ji policija ni mogla do živga. Novi šef javne varnosti g. Popović je posevtil posebno pažnjo tej tolpi in je svojim podrejenim strogo zahteval, da morajo paziti in zaslediti vse sumljive elemente in jih imeti v evidenci. Ta naredba je rodila lepe sadove. Pretekli teden je prišel na prijavi urad na policiji Dragutin Simić in je prijavil neko Milico Dujakovičev. Pisarju se je to zdelo sumljivo in prijavi ni sprejel temveč je Simića pozval, naj pripelje Dujakovičev samo na urad, nakar jo bo vpišal. Uradnik je še pripomnil, da lahko pošlje k Dujakovičevi detektiva, ki bo pregledal njene dokumente. Tedaj se je Simić ustrašil in je ugovarjal, češ, da ni treba in da bo pripeljal bolno Milico z vozom na zglasevalni urad.

Uradnik je opazil, da je bil Simić razburjen. Zahteval je, naj se legitimira; ker ni imel legitimacije ga je aretirali in zaslital. Ker ni mogel najti proti njemu nič konkretnega, ga je poslal na oddelek za javno varnost, da bi ugotovili njegovo identiteto. Popović je Simića zaslital. Med zaslišanjem je Simić izpovedal večkrat protislovno in je bil zelo razburjen. Tudi ni mogel pojasniti, zakaj je prišel prijaviti Milico Dujakovičev.

Ko je izprevidel, da se je ujel, je priznal, da je prijavil Dujakovičev, ker se mu zdi zelo sumljiva. Ko so ga vprašali, s čim se ukvarja Dujakovičeva, je Simić odgovoril, da tega ne ve. Ima pa kakih deset prijateljic, ki jo vsak večer obiščejo. On jim daje razna navodila, čemu pa služijo, Simić ni vedel povedati. Izpovedal je še, da je v Dujakovičevi sobi vedno polno dragocenih predmetov, ki jih prinesejo njene prijateljice. K njej pa hodijo tudi moški, ki izgledajo zelo sumljivi in ki pokorno izsrečujejo njeno povelja. Dujakovičeva je sedaj zbolela in njene prijateljice in prijatelji so ob njeni postelji. Ko je bila zdrava, je cele noči ni bilo domov, podnevi je pa navadno spala. Po tej izjavi so Simića zaprli detektivi so pripravili avto ter se odpeljali k tajnstveni ženski.

V stanovanju beograjske apashe

Nadzornik Nikolić se je odpeljal z dvema detektivoma v Šmrdeljevo ulico št. 38. V majhni revni hiši je našel v mračni sobi na postelji, ki je bila dokaj udobna, Milico Dujakovičev. Pri njej sta bili v tem trenutku tovarišici Milica Mihajlović in Senija Stefanović. Ko se je detektiv pojavil na pragu, sta ženski preplašeni skočili od postelje. Dujakovičeva je pa ohranila mirno kri in je detektive vprašala, česa žele.

— Gotovo me je kdo obkroval, da ste me obiskali, je rekla Milica. Vem, kakšne prijateljice imam. Nič čudnega bi ne bilo, saj mi vsi zavidajo.

— Ne vemo točno, s čim se pečate in vaš gospodar Simić se nam zdi zelo sumljiv. Sicer bomo pa videli, saj zato smo prišli.

Dujakovičeva je izgubila prejšnjo hladnokrvnost in je bila vedno bolj razburjena. Ni vedela, kaj bi odgovorila. Nato se je začela jesiti in protestirati.

— Nikdar nisem imela opravka s policijo. To me razburja in me je presečilo. Protestiram proti takemu postopanju.

Dujakovičeva je začela jokati, kar pa ni pomagalo. Detektivi so pregledali njeno stanovanje. Najprej so preiskali sobo gospodarja Simića, kjer so našli cele zaloge pokradenih predmetov. Nato so preiskali še sobo Milice Dujakovičevi in našli po omarah in predelih pokradene dragocenosti in dru-

ge predmete v vrednosti več sto tisoč Din. Dujakovičev so takoj aretirali in jo z njo nima prijateljicami odpeljali na policijsko direkcijo.

Roparska tolpa »Lepa Nada«

Dujakovičev so zaslišali. Spočetka je vse tajila in trdila, da je nedolžna in žrtve obkrovalcev. Ko so pa zaslišali tudi njene prijateljice in sta ti dve izpovedali obremenično o delu in življenju lepe Milice, ki se je imenovala tudi »Nada«, je tudi Dujakovičeva priznala. Takoj je priznala, da so stvari, ki so jih našli v njenem stanovanju, pokradene, toda da jih ni kradla sama, temveč v družbi s svojimi številnimi prijatelji in prijateljicami. Neka Kristina Svirčević, ki so jo kmalu nato aretirali, je pripovedovala o lepi Nadi takole:

Dujakovičev so spoznala pred tremi leti, ko je osnovala razbojniško tolpo. Tolpa se je imenovala »Lepa Nada«. Dujakovičeva je bila njena poglavarka. Ženske, ki so bile članice te tolpe, so morale izvrševati vse brez ugovora, kar je Milica ukazala. Največ smo se bavile s tatvinami. Prostitucijo smo gojile bolj iz sporta, kakor iz potrebe. Živelo smo s prijatelji, ki so bili naši zaščitniki, toda ne v toliki meri, kakor bi morali biti kot moški, kajti tudi njim je Milica ali Nada, kakor smo jo splošno imenovali, poveljevala in bili so njeni pokorni slugi. Družile smo se z zločincem Miloradom Kaničnikom, ki je prihajal k nam in smo mu pomagale pri zločinih. Kaničnik je bil tudi naš najzvestejši prijatelj, kajti ni nas izdal, čeprav ga je policija večkrat ujela.

Ko je Dujakovičeva zvedela, da so jo prijateljice izdale, je samo priznala vse.

Nadino življenje

Zanimiva je preteklost apashe Nada. Kot 18letno dekle je pobegnila od doma, ker ji niso dovolili, da bi se omožila s fantom, ki ga je ljubila. To je bilo za njo usodno. Prišla je v Beograd, kjer je kmalu dobila številne prijatelje in prijateljice. Obiskovala je neko privatno srednjo šolo in nato odpotovala v Francijo. V Parizu je živela tri leta. Spočetka je obiskovala trgovsko šolo, pozneje je pa padla v roke pariških apashev ter je živela z njimi nato leto dni. Nato se je vrnila v Beograd, kjer je organizirala nevarno apasško tolpo, ki je obstojala iz 11 žensk in 8 moških.

Restoracija DVOR

Orientalni damski koncert igra še nadalje vsak večer

Ljubljanska prota

Ljubljana, 13. marca.

Pančur oproščen

Včeraj se je nadaljevala in zaključila obravnava proti Francu Pančurju. Obtoženece se je zagovarjal, da ni ničesar poveril. Trdil je, da ga je Vrankar sicer poučeval v knjigovodstvu, da pa ni posebno zmogel, saj je samo izučen strugar. Vrankar je potrdil izpovedal olajševalno za obtožena in ker je tudi policija poročala, da je Pančur soliden mož in ni nikoli živel potratno, so porotniki uvideli, da obtoženece ni kriv hudodelstva poverbe. Z 9 glasovi so vprašanje o krivdi zaničali in Pančur je bil oproščen.

Premeten goljuf

Danes predseduje porotni razpravi viš. sod. svetnik Antloza, prisodnika sta svetnik Strasser in sodnik dr. Petelin. Obtoženca zagovarja odvetnik dr. Adlešič, drž. pravdnistvo zastopa dr. Fellacher.

Trgovski potnik Radivoj Krasnik iz Domžal je bil rojen l. 1895 v Borovljah. Krasnik je pod različnimi pretezami spravil od leta 1925 do lani mnoge v zmotu, trdeč, da ima na Koroškem veliko posestvo, vredno okoli 1 milijona Din. Mnogim je pa dejal, da ima izkupilec za to posestvo, okoli pol milijona dinarjev naložen na Koroškem v banki, drugim je zopet pravil, da ima pri trdnji Flamentodt v Celovcu kavčijo 20.000 Din. Dvema je obljubil, da jima preskrbi službo in je tako izvalil od ljudi 133.537 Din posojila.

Krasnik je obtožen hudodelstva goljufije. Obtoženi je že l. 1925 opeharil Jurija Skranca, s katerim se je tedaj seznanil, za ložuh, katerega je dal Skrancu v zastavo, za ga pozneje zopet vzel, ne da bi bil vrnil zastavljeno. Skranec pa je šel kljub temu Radivoju na limance in mu od tedaj do le-

tos posedil skupaj 62.067 Din, ker je sleparju verjel, da ima posestvo na Koroškem. Krasnik se je dolgo izgovarjal, naposled je Skranec jel dvomiti in njegov znanec dr. Ledenic je ugotovil, da nima mož nobene posestva, ne denarja.

Obdolženec je kot lažnistopnik trdnje Flamentodt, ki prodaja gasilne aparate, ogoljufal tudi druge, češ, da ima pri tej trdnji vloženo kavčijo v znesku 20.000 Din. Tako mu je nasedel Franc Per za 7000 dinarjev, a Zdravko Koren za 6000 Din. Obema je dal potrdilo, da lahko zasežeta njegovo kavčijo, ki je nikjer ni bilo, saj trdnja več ne obstoja.

Obdolženec je nasedel tudi Ljube Knific, ki je potom inserata ponudil 15.000 Din onemu, ki bi mu preskrbel službo. Obdolženec mu je proti tej kavčiji obljubil pri sebi službo skladiščnika, ki je pa seveda Knific ni dobil.

Prebrisani Radivoj je iskal tudi družabnika potno inserata in mu je nasedel Matija Karner, ki mu je dal skupaj 3000 Din.

Inseriral je tudi za posojilo 3000 Din in kmalu bi mu bil nasedel France Skalar, kateremu je obljubil službo pri Bonacu, pa je k sreči posegla vmes policija, kateri je Skalar zadevo ovdil, ker se mu je zdel sumljiva.

Obenem s Knificem je nameraval obdolženec tudi opehariti Franceta Sojerja, ki je pa slučajno bil Knificev znanec in mu ni nasedel.

Radivoj Krasnik je visoke vitke postave, kostanjavih las, podolgovatega koščene obraza. Na orlovskem nosu ima velika črnoobrobjena očala. Bil je že enkrat radi goljufije obsojen na 10 tednov. Razprava proti njemu je bila določena že za lanske zimsko zasedanje, pa je bila odlogena, da dobi sodišče nove dokaze. Krasnik je oženjen, zagovarja se mirno, videti je zelo potr. Na predsedniško vprašanje, ali se čuti krivga, odgovori, da ni imel namena goljufati. Prisrleparjeve zneske pa prizna.

Razprava je bila v opoldanskih urah prekinjena in se nadaljuje popoldne.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 13. marca. 1929; katoličani: Nišefer; pravoslavni: 28. februarja, Vasilje.

Današnje prireditve.

Drama: Zaprti.

Opera: »Carmen«.

Kino Matice: »Kor zamože otroci svojim staršem«.

Kino Ideal: »Ogrska rapodinja«.

Dežurne lekarne.

Danes: Babovec, Kongresni trg; Ustari, Sv. Petra cesta; Hočevar, Sp. Šiška.

Ljudje, ki so bolni na žolčnih in ledvičnih in kamnih v mehurju ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadnih protina uravnajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« voda sigurno skrajno prizanesljivo delujoče sakinčno odvajalo sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri kilah trebušnih, natrganih danki in hipertrofiji prostate.

Prosoeta

»Dantomova smrt« se vprizori v ljubljanski dramji v četrtek, dne 14. t. m. izven abonmaja, da se ustreže številnemu povpraševanju posetnikov gledališča, ki niso abonenti. Pri predstavi je zaposleno vse osebje in velika množica komparzerje. V glavnih vlogah nastopajo gg. Levar, Rogoz, Skrbinaš, Jan, Kralj, Bratina, Cesar in dame: Medvedova, Sarčeva. Vseh 21 slik se odigra tekom dveh in pol ur. Režijo vodi g. prof. O. Šest.

Jako zanimivi pevski koncerti bo v nedeljo, 17. t. m., ko nastopijo poleg 5 ljubljanskih zborov (Kraško-Trgovce, Slavce, Sloja, Ljubljanski Zvon in Glasbena Matica) tudi 3 izvenljubljanski zbori in sicer iz Most, Tržiča in Trbovlja. Na sporedno imajo celo vrsto moških in ženskih zborov, deloma iz starejše, deloma pa tudi iz novejšje slovenske literature. Imenit kompozitor prevladujejo skladbe Emila Adamčiča, ki je danes brez dvoma najbolj popularen med našimi zborovskimi kompozitorji. Koncert se vr. v Unionski dvorani. Začetek točno ob 18. ur. Predprodaja vstopnic v Matici knjižarni.

Ljubljanska opera. Opozorjamo na nocojšnje gostovanje opernega tenorista g. Ljubiše Mitčiča v operi »Carmen«. Nastopi ponovno v vlogi Don Josea, s katero je imel pri svojem prvem nastopu tako lep in čist uspeh. Poleg gostja nastopijo naši člani: Carmen ga. Thierryjeva, Micaela — gna Majdičeva, Frasquita — ga. Poličeva, Mercedes gna. Španova, Torredor Escamillo — g. Primožič, Častnik Zuniga g. Rumpelj, Morales — g. Grba, oboja tihopaske gg. Mohorič in Janšo. Opera dirigira kapelnik g. Soritot, režijo vodi ravnatelj g. Podč. Cene običajne opere. Predstava se vrši za premierni abonma.

V naši operi se pripravila opera »Grol Lazonbruški«, v kateri bosta polja glavno mesto tenorsko partijo gos. naše opere g. Ljubiše Mitčič, pa tudi g. Drenovec. Opera pride koncem tega tedna v repertoar.

»Ljubozem trih kraljev«. Repetira te muzikalno in dramatično močne opere skladatelja Monte Menzija se vrši v ljubljanski operi v četrtek dne 14. t. m. pod taktirko kapelnika g. Soritota in v režiji g. ravnatelja Poliča. Glavne vloge poje g. Zinka Vitan Kmetec, g. Juri Botič, g. Stefan Marčec in o. Pavel Grba. Predstava se vrši za abonma reda A.

»Sanjakovski gled.« od vprizori v soboto 16. in v nedeljo 17. izvirno burko, ki je imela lamsko leto tako velik uspeh »Pred poroko«. Pri sobotni predstavi slavita svoj stoti nastop dva stara znanca posetnikov Sentjakovskega odra ga. Moša Ham-Bušarjeva in g. Lavrič. Cenice običajne vabimo, da v obnove številu posetijo predstavo. Sobotna predstava je namenjena abonmentom in drugemu občinstvu, nedeljska predstava je izven abonmaja. — Vstopnice so v predprodaji v trgovini gosp. Milota Kar-ničnika na Starem trgu.

Prirodoslovec.

— Natakari, v moji juhi plava muha. —

Dnevne vesti.

— **Zasluzeno priznanje in odlikovanje slovenskega novinarja.** Slovensko društvo v Bolgarii, ki pod vodstvom velikega slovanofila dr. S. Bobčeva že dolga leta neumorno in zelo uspešno deluje za zblizanje slovenskih narodov, je izvolilo za častnega člana dolgoletnega glavnega urednika «Slovenskega Naroda», enega najstarejših slovenskih novinarjev, ravnatelja gosp. Rasta Pustostemška. S tem je dobil g. Pustostemšek visoko priznanje za svoje neumorno in plodonosno delo na polju kulturnega zblizavanja slovenskih narodov. — Čestitamo!

— **Razpisana služba.** Pri bratovski skladnici v Velenju se odda mesto pogodbenega administrativnega uslužbenca s potrebnim znanjem knjigovodstva. Prosilje je treba vložiti najkasneje do 1. aprila.

— **Razid društva.** Klub kmetijskih fantov in deklet v Konjicah se je zaradi premalega števila članov prostovoljno razšel.

— **Dražba lovov.** V četrtek 28. t. m. ob 9. se bodo pri sreskem poglavarstvu za ljubljano okolico soba št. 1. oddali potom javne dražbe v zakup lovi občin Dobrunje, Rudnik, Zelimlje in Slivnica za dobo od 1. junija do 31. marca 1934. Dražbeni pogoji so pri sreskem poglavarstvu vsak dan med 9. in 12. uro na vpogled. Lov krajevnih občin Smlednika se bo oddajal 11. maja ob 10. pri sreskem poglavarstvu v Kranju v zakup za dobo od 1. junija 1929 do 31. marca 1934. Istega dne ob 11. se bo oddajal pri istem poglavarstvu v zakup za dobo od 1. junija 1929 do 31. marca 1934 lov krajevnih občin. Sv. Jošta. V občinski pisarni pri Sv. Lenartu se bo vršila 26. t. m. dražba občinskih lovov občin Andreance, Sv. Anton, Sv. Benedikt, Biš, Cogetince, Čagano, Črmljenšak. Dražni vrh, Spodnji Gašteral, Srednji Gašteral, Gočovo, Ilov, Ledinek, Malno in Osek. 26. t. m. pa občin Partinje, Zgornji Porčič, Rogoznica, Senarsko, Smolince, Sv. Trilje kraji, Sv. Trojica, Trotkovo, Zgornja Voličina, Verljane, Velka, Zimica, Zgornje Žerjavce in Ploderšnica. Začetek dražbe je ob 9. uri.

— **Predavanja o Društvu narodov na naših šolah.** Prosvetno ministrstvo je odredilo, da morajo v tekočem šolskem letu vse naše osnovne in srednje šole posvetiti eno uro predavanju o ustanovitvi, vlozi, težnjah in delovanju Društva narodov.

— **Brezposelnost v naši državi.** Lani je iskalo dela 125.000 moških in 13.652 žensk. Delo odnosno služba je bila na razpolago za 32.000 moških in 4294 žensk. Borze dela so posredovale uspešno v 25.701 primeru. Brez posredovanja je dobilo delo 97.240 moških in 9521 žensk. Koncem leta je bilo brezposelnih 8639 moških in 1662 žensk. Razmerje med ponudbo in povpraševanjem po delu je bilo lani 100 : 27. Redne podpore za brezposle so znašale 1.482.408, izredne pa 157.105 Din.

— **Razstava jugoslovenske rivijere v Pragi.** Na mednarodni razstavi letovišč in kopališč na praškem vzorčnem velesejmu, ki se vrši od 17. do 24. t. m., prireditelji turističnega biroa SHS v Pragi lastno razstavo jugoslovenske rivijere, katere se udeležijo z bogatim propagandnim materialom za naše kraje tudi Zveza za tujski promet v Sloveniji. Ker bodo na tej razstavi zastopane Nemčija, Francija, Italija, Amerika, Belgija, Holandija, Švica, Bolgarija itd. z bogatimi in krasnimi materialom, se pozivajo vsi zainteresirani krogi, tako hotelirji, parobrodarstva in propagandna društva, da pošljejo čim prej očiščeni turističnemu biroju v Pragi svoj najlepši propagandni material, da bodo naši kraji in naša rivijera dostojno zastopani med ostalimi razstavljalci. Jadranska Straža skupno z ofic. tur. birojem priredi dnevno na razstavi predavanje o jugoslovenski rivijeri. Od zainteresentov bi si želeli kupiti poseben prostor na razstavi biroja, naj se obrne na naslov: Oficijski turistični biro SHS, Praha II., Panska ul. 1, Teleg. adresa Tourist-office Praha. Vsi, ki potujejo na PVV, ne pozabite obiskati to razstavo. Kdor želi točnejše informacije, naj se obrne na imenovani biro.

— **Darovi za gladijoče.** Zbirka pri velikem županu ljubljanske oblasti: J. Bonačin, katoliška tovarni v Ljubljani 1000 Din (zadnjič pomotoma objavljeno 100 Din); Peliks Toman, kamnosek v Ljubljani, 1000 Din (zadnjič pomotoma 100 Din); Gustav Eger, Zelenjki, 1000 Din (zadnjič pomotoma 100 Din). Nadalje so darovali v to zbirko: «Jezerko» lesna ind. in trg. družba, Kokra, 500 Din; Anton Hafner, župan, Stara Loka, 100 Din; Friderik Krkoč, lesni trgovec, Bled, 200 Din; Jožef Langer, Pogance (Novo mesto) 100 Din; Pavel Langer Bršlin (Novo mesto) 100 Din; dr. Franc Šabec, zdravnik, Vrhnika, 100 Din; Narodna banka, podružnica Ljubljana, 3000 Din; županstvo Zelenjki 105 Din; A. Sušnik, trg. z železnico, Ljubljana, 200 Din; C. Menardi, veletrgovec, Ljubljana, 300 Din. Doslej v gotovini skupno 81.504 Din.

— **Poštna hranilnica kraljevine SHS** uvede s 16. marcem 1929 mednarodni virmanski promet s Holandsko preko čevonnega zavoda v Haagu pod istimi pogoji, ki veljajo za ta promet z ostalimi državami. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačila in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica poštne hranilnice v Ljubljani, pri kateri se tudi lahko naroče seznanj metnikov ček. računa ček. zavoda v Haagu.

— **Oddaja zakupa kolodvorske restavracije** v Mariboru se bo vršila potom oglasne licitacije dne 26. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

— **Oddaja zakupov kolodvorskih bufetov** na postajah Brežice, Grobelno in Velenje se bo vršila potom oglasne licitacije dne 27., 28. in 29. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

— **«Uradnega lista».** «Uradni list» št. 25 z dne 12. t. m. objavlja zakon o izpombi in dopolnitvi zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 6. januarja 1929 in zakon o pridobitvi pravice do osebnih pokojnine civilnih državnih uslužbenecv in uslužbenecv državnih prometnih naprav, kakor tudi o odpravnini teh uslužbenecv, pogodbenih uradnikov in dnevnarjev. Kot priloga «Uradnega lista» je izšlo abecedno kazalo zakonov, kraljevskih uredb, naredb, pravilnikov, razpisov, važnejših razglasov in objav, priobčenih v «Uradnem listu» od 4. junija do vstetega 31. decembra 1928.

— **Mednarodni velesejem v Bruslju** se vrši od 10. do 24. aprila t. l. Znano je, da se belgijska industrija z velikim uspehom uveljavlja na svetovnem trgu. Obiskovalce iz naših krajev bo zlasti zanimala obsežna razstava tekstilne industrije, stekla, kemične industrije, puškarstva in strojne industrije. Legitimacije se dode pri belgijskem konzulatu v Ljubljani.

— **Zgodovino belgijskih kolonijalnih vojen 1914 — 1918** izdaja generalstabi historijski oddelk belgijske armade. Delo bo obsegalo tri knjige, katerih prva je že izšla l. 1927, druga pa izide letos meseca aprila. Ta knjiga bo obsegala opis prve ofenzive v nemški Vzhodni Afriki, tako zvano «Tabora - vojno» (1916). Delo se tiska v tiskarni kartografskega vojnega instituta v Bruxelles, Allee du Cloître 2. Druga knjiga obsega 8° s ca 760 stranmi z mnogimi slikami. Cena drugi knjigi s poštnino vred Frs. 93,50, prvi pa Frs. 53,50. Naroča se v zgoraj navedenem zavodu v Bruxelles.

— **Vesti iz Dalmacije.** Iz Splita poročajo, da je zaradi «pega» vremena obisk tujcev. V ponedeljek in v torek so bile vse prometne linije progi obnovljen šele prihodnji teden. Progo čisti okoli 1200 delavcev. V ponedeljek in v torek so bile vse telefonske zveze med Splitom in Zagrebom prekinjene. Iz Šibenika poročajo, da sta dospela ta mesec v pristanišče samo dva tuja parnika in sicer «Rosandra» iz Benetk, ki je natočil cikanjand in karbid za Japonijo in «Promontore» iz Pole, ki je natočil premog. Zasadilo se je pa več italijanskih jadrnic, ki so natočile premog. Popolnoma zastal pa je promet z drvmi. Iz Dubrovnika poročajo, da je dospelo že veliko števil turistov, čeprav se ni sezona. Med temi so večina Angliji in Američani. Luskazna parnika «Newyork» in «Oceania» sta pripeljala pred dvor v Dubrovnik 623 Američanov in Angležev.

— **Obnovljen železniški promet v Bosni.** V območju sarajevske železniške direkcije bo do 16. t. m. v celoti obnovljen železniški promet. Te dni bo začel voziti potniški vlak iz Dubrovnika v Sarajevo in obratno. Tudi priključni vlaki na progah Uskoplje - Zelenika in Hum - Trebinje bodo obnovljeni ta dan. Med tednom bo začel voziti potniški vlak iz Sarajeva v Bos. Brod in obratno, ki je bil ustavljen. Obnovljen bo tudi priključni potniški vlak na progi Lašva - Jajce. V soboto bo obnovljen reden potniški promet na progi Beograd - Zagreb in s tem bodo obnovljene vse ustavljene železniške zveze iz Bosne in Hercegovine.

— **Glasbena Matica v Puči.** Klavirski trio Stöhr - Pahor - Sedlbauer priredi v soboto 16. t. m. v dvorani Glasb. Matice koncert češke glasbe v proslavo 25-letnice smrti Ant. Dvořaka. Spored: 1. Ant. Dvořak: Trio Dumky, op. 90. 2. B. Smetana: Trio g-mol, op. 15. 3. J. Suk: Trio Es-dur, op. 2. — Koncert se vrši pod pokroviteljstvom čeških konzulov g. dr. Fr. Resla. Tem potom obveščamo one, ki so dvignili vstopnice za «Žikov koncert», da iste ne veljajo za sobotni koncert. Ravnateljstvo.

— **Oljke «Kola jugoslovenskih sester».** Kolašice v Ljubljani in po podružnicah v Sloveniji, prodajajo tudi letos oljke za cvetno nedeljo, da si naberejo sredstev za svoje človekoljubno delo. Uverjene smo, da bo tudi letos občinstvo pridno segalo po oljčnih vejicah in s tem pokazalo, da zna ceniti požrtvovalnost delavnic kolašic. 189-n.

— **Smrtina kosa.** Včeraj je preminula v Ljubljani učiteljica in konservatoristka gđ. Ana Jeglič. Pogreb bo jutri ob četrti na 4. popoldne iz Cigaletove ulice št. 4. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— **Vreme v Sloveniji.** Morda bo 40 mučnikov res prišlo 40 lepih pomladanskih dni. Včeraj se je sicer vreme nekoliko kremžilo, danes je pa nastalo lepo pomladansko vreme. Jutri je bila Ljubljana deloma v megli, ki jo je pa solnce kmalu pregnalo. Splošno se je termometer v Sloveniji povsod dvignil nad ničlo, le po nekaterih krajih je davi pritisnil mraz. Tako so imeli Kranjska gora, Dravograd, Tržič in Ljutomer nekaj stopinj pod ničlo. V drugih krajih je temperatura virarala med 1 do 4 stopinje C nad ničlo.

— **Jadranska pristanišča brez premoga.** Iz Metkovića poročajo, da parnik «Gruža», ki vozi na progi Metković - Trpanj - Stoni, ni mogel zapustiti pristanišča, ker mu je zmanjkalo premoga. Potniki so morali čakati na drug parnik. V vseh jadranskih pristaniščih je občutno pomanjkanje premoga, zaradi premalega števila vagonov, ki dovažajo premog iz mostarskih rudnikov. Če ne bo v najkrajšem času premoga, bo ustavljen ves promet v pristaniščih v Gružu in Zeleniku.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno brez padavin. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Deževalo je samo v Zagrebu. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 18, v Skoplju 9, v Ljubljani 8, v Zagrebu 6, v Mariboru in Beogradu 5 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 771 mm, temperatura je znašala 1,5 stopinj C.

— **Z dvojčkom na hrbtu 100 km daleč.** Včeraj je prišla iz Imotskega v Split peš žena seljaka Ivana Bakota. Na hrbtu je imela kaj čudno breme. V zaboji je nosila

iz Imotskega do Splita svoja dvojčka, stara 6 mesecev. Prehodila je torej okoli 100 km in prišla v Split, da zaprosi za pomoč. Policiji je javila, da si je njen mož zlomil nogo in je postal za delo nesposoben. Sama pa ne more preživljati številne rodbine. Ima pet otrok, najstarejši je 10 let star.

— **Obsojena razbojnikov Rnjaka in Josića.** Pred šibenškim sodiščem se še vedno vrši razprava proti razbojnikom Šimu Rnjaku in Gojku Jociću, ki sta obtožena 16 težkih zločinov. V soboto je bil na vrsti razbojniški napad na poštni avtomobil pri Obrovcu, izvršen že l. 1926. Kot priča je bil zaslišan tudi Ilija Džakula, ki je bil nedavno obsojen na dosmrtno ječo in so ga pripeljali iz Lepoglave. On je tudi sodoval pri napadu na poštni avtomobil. Domneva se, da se je razbojniškega napada udeležil tudi Rnjak. Med Rnjakom in Džakulom je prišlo do ostrega besednega spopada. Izgleda, da bo razprava, za katero vlada veliko zanimanje med občinstvom, poltrijem zaključena.

— **Krvav pretep.** Na Mostanju pri Karlovcu se je zabaval Stevo Mačarčević v gostilni, kjer je bil tudi neki Milo Tomašević s svojo priležnostjo in pastorkom. V družbi je prišlo do prepira in končno do pretepa. Tomašević je bojazljiv in je med preprirom pograbil svojo priležnostjo in pastorka in zbežal domov. Mačarčević jo je ubral za njim s svojimi tovariši ter ga dohitel pred hišo in ga s kolom pošteno premlatil. Moral so ga odpeljati v bolnico. Nato je Tomašević razbil še vsa okna v Mačarčevićevi hiši ter napravil precejšnjo škodo. Orožniki so ga aretirali in izročili sodišču.

— **Otroka pustila v vlaku.** Na progi Glin - Topusko je pred dnevi neznanja ženska pustila mesec dni starega otroka v vagonu. Otroka, ki je jokal na vse grlo, je našla ženska, ki je stopila v vagon. Prijavila je nenavadno najdbo vlakovodji, ki je dete izročil postajatelju v Karlovcu. Od tu so otroka odpeljali v bolnico.

— **V Sremski Savi sarašča.** Iz Mitrovice poročajo, da so vozniki prerazili led na Savi, da bi lahko prevažali v čolnih potnikih iz Srema v Mačvo. Zato se je odtrgala velika ledena plošča v dolžini 2 km, pomaknila se je kakih 500 m navzdol ter se ustavila ob velikih ledenih ploščah. Sava je na tem kraju narasla za 22 cm.

— **Potošarje kupite najbolje** pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Iz Ljubljane

— **Nov odvetnik v Ljubljani.** V imenik odvetniške zbornice za Slovenijo s sedežem v Ljubljani je bil vpisan g. Leon Torgano.

— **Čiščenje ulic.** Centrum mesta je sedaj že popolnoma očiščeno snega. Včeraj so z vodo popolnoma očistili Selenburgovo, Knaflovo in Prešernovo ulico, Dunajsko in Aleksandrovo cesto, Wolfovo ulico in več drugih važnih prometnih ulic in cest. Mestni delavci so tudi razmetali velike kupe snega na Kongresnem trgu ter v Vegovi ulici. Potrebno bi pa bilo očistiti razne prehode v mestu, ki so zelo blatni.

— **Razpokan pločnik v Spodnji Šiški.** Lani je napravila mestna občina na levi strani v Spodnji Šiški nov pločnik iz bazaltoida, ki se pa ni obnesel. Ves pločnik je razpokal in mestoma ga je kar razgnalo. Voda je pronicala v tla in v hudem mrazu zamrznila. Led je bazaltoid razgnal. Na drugi strani je pa res, da poka pločnik tudi radi ceste, ki se radi neprestanih avtobusnih voženj čedalje bolj upesta, a je ničče ne nasuje. — Cesta od mitnice na Gospodarski cesti do pod Smarne gore, ki je bila že lani v naravnost škandaloznem stanju, je vsa kotanjasta, vegasta in razruvana, tako da človeku, ki se vozi po njej, pretrese mozeg in kosti. Zdi se sploh, da je čas, da jo vendar enkrat nasujejo z gramozom, sicer bo v najkrajšem času podobna najslabši vaški cesti v Banatu!

— **Vošnjakova ulica** je v takem stanju, da ljudje že skoro do gležev gazijo blato. Zato prosijo prebivalci te ulice in Šiške mestni magistrat, da pusti ostrgati blato, da jim ne bo treba hoditi po ovinkih domov.

— **Angleško predavanje.** V četrtek 14. t. m. bo mrs. Copeland, lektorica angleškega jezika, v zbornici univerze ob 18. uri imela javno predavanje pod naslovom: «English popular taste in Art 1850—1925». Predavanje bo opremljeno s projekcijami in so knjemno topla vabljenja vsi ljubitelji angleškega jezika in umetnosti.

— **Židovna mistifikacija ali neokusna šala.** V današnjem «Jutru» si je nekdo dovolil neokusno šalo ali zlobno mistifikacijo na račun čevljarskega pomočnika g. Avgusta Jančiča pri g. Carmanu v Zgornji Šiški, o katerem poročajo, da se je v nedeljo popoldne obesil. G. Jančič se je zgledal davi v našem uredništvu in izjavil, da je vest o njegovem samomoru gladko izmišljena, o čemur smo se seveda takoj prepričali, kajti če bi se bil obesil, bi ne mogel priti v uredništvo. Tudi verzija o motivu dozdevnega samomora je zlagana. G. Jančič je šel v nedeljo popoldne za pogrebom soproge g. Miklavčiča v Zg. Šiški in po pogrebu je odšel v gostilno, od koder se je vrnil ob 8. uri zvečer domov. Danes je pa ves začuden zvedel, da se je obesil. Dotični, ki je zakrivil to mistifikacijo, zasluži, da se ga eksperimentalno kaznuje.

— **Klub esperantistov** v Ljubljani vabi svoje članstvo na redni občni zbor, ki se vrši v četrtek 14. t. m. ob 20. v Narodni kavarni.

— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana,** ima v petek 15. t. m. ob 20. uri v restavraciji «Zvezda» prijateljski večer za svoje člane, njih rodbine in vpejane goste.

— **O «Sapl» in gospodinjstvu židovskih žen** predava g. Lindnerjeva 13. t. m. ob 20. na sentakobski šoli. — Skioptične slike! — Splošno žensko društvo. 188-n.

— **Prihodne predavanje ZKD.** G. dr. Sossova bo predavala v petek 15. t. m. ob 20. uri v dvorani Kazine o raku. Predavanje bo obsegalo še spis in demonstracije ra-

ka na nekaterih organih, nato razlago vzrokov obolenja in moderne načine zdravljenja. Predavanje, ki bo opremljeno s številnimi skioptičnimi slikami, je že zadnjič vzbudilo velik interes, ki se bo v sklepnem predavanju radi izredne aktualnosti vsebine še stopnjeval. Predprodaja vstopnic v tajništvo ZKD, Kazina II., od 9. do 12. in od 15. do 16. ure.

— **Film o lovu na divje zveri v Indiji.** Kot svoj prihodnji program bo ZKD prinesla film o pragozdu, živalih in ljudeh Indije, ki največji prirodoslovni in zemljepisni film. Film bo predvajala ZKD v soboto ob 14.30 uri in v nedeljo ob 11. v kinu Matica po običajnih nizkih cenah.

— **Društvo trgovskih in industrijskih nameščencev** v Ljubljani bo odslej prirejalo redne družinske sestanke, na katerih bodo priznani socialni delavci predavali o vseh socialnih problemih. Tudi bodo na takih večerih skioptična predavanja. Prvi tak večer se bo vršil v soboto 16. t. m. ob 8. zvečer v prostorih restavracije Lloyd na Sv. Petra cesti. Predava talnik g. Kravos o lepoti Švice. Po predavanju razgovor o stanovskih zadevah. Odbor vabi vse člane in prijatelje, da se udeležijo tega večera v velikem številu.

— **Tatvina orehov.** Zasebnica Ivana Stariša biva v skromnem stanovanju v Prečni ulici št. 3. Težko se preživlja, ker je že priletna. Edini njen zaslužek je, da tare orehe za Konzumno društvo na Kongresnem trgu. V veži omenjene hiše je imela v vreči shranjenih okoli 60 kg orehov. Danes ponoči je brezvesten tat izmaknil iz veže orehe ter jih odnesel. Uzmovčev se je hotel preskrbeti z dobrimi orehovimi poticami za Veliko noč.

Iz Celja

— **Pri odelku finančne kontrole** v Celju trajajo od 1. marca dalje uradne ure vsak delavnik, izvenredno soboto, od 8. do 12. in od 15. do 18. Ob sobotah so uradne ure od 7. do 13.

— **Izmenjava evidenčnih tablic za motorna vozila.** Uradno se je ugotovilo, da ima mnogo motornih vozil razbite, pokvarjene ali obrabljene evidenčne tablice. Zato ne morejo varnostni organi čitati števil in razločiti barv. Celjsko sresko poglavarstvo naroča vsem županstvom, da opozore lastnike motornih vozil, da je treba take poškodovane tablice izmeniti z novimi. V to svrhu naj prizadejati lastniki vložijo pri sreskem poglavarstvu v Celju prošnjo za dodelitev novih tablic. Lastniki obdržijo dosedanje evidenčne številke za svoja vozila. V prošnjah, ki jih je oddati najkasneje do 20. t. m., je navesti evidenčno številko in navesti, za kako vozilo gre (tovorni ali osebni avtomobil ali motokicla).

— **Iz celjskega Sokola.** Redna telovadba vseh odelkov v Celju in v Gaberju se je s 1. t. m. že pričela. Kdor namerava sodelovati pri letošnjih javnih nastopih, naj se priklapi pri svojem vodniku najpozneje do 15. t. m., ker se na poznejše zamudnike ne bo oziralo.

— **Škratinka tudi že v celjski okolici.** Za zgornjo Savinjsko dolino je prišla na vrsto tudi celjska okolica. V celjsko javno bolnico so pripeljali na škratinki obolelih 6 otrok in sicer iz Školje vasi pri Celju 5, z Brega pa 1. Iz gornjegrajskega okraja so pripeljali dole v celjsko bolnico 20 na škratinki obolelih otrok, od katerih so že 3 podlegli zavratni bolezni.

— **Iz aerokluba «Naša krila».** V naši notici o novem mestnem odboru aerokluba «Naša krila» v Celju je pomotoma izostalo imen g. stavbnika Zmagoslava Jezernika. V smislu organizacije so se konstruirali sledeči odbori: Nadzorni odbor: preds. g. Ivo Martinič, podpr. g. Fr. Vitavski, delovodja g. Fr. Čepel, odbornika gg. J. Kramar in Bruno Schönberg; tehnični odbor: preds. g. inž. Blaž Pristovšek, odborniki gg. Zmagoslav Jezernik, major Milisav Bojić in Ladislav Ropas; gospodarski odsek: preds. g. Janko Wagner, odbornika gg. mr. Herman Klubčar in Avg. Vebler; propagandni odsek: preds. g. Ziga Gandini, odbornika gg. I. Peršuh in Stanko Solinc; fotoamaterski odsek: preds. g. J. Kramar, odbornika gg. Drago Špeglić in Mirko Bele. Vabila za klubovo veselico, ki se vrši 6. aprila, se bodo razpošiljala koncem marca, predpriprave so pa že v teku.

Iz Trbovelj

— **Danes se predvaja v kinu «Svoboda»** v Delavskem domu ob 6. uri zvečer najnovejši film o cerkveni državi «Sv. oče papež Pij XI. in Vatikan». — Brez vstopnine. — Prosvetni pododsek Delavske zbornice v Trbovljah.

— **Občni zbor kmetijske podružnice** bo v nedeljo 17. t. m. ob 8. uri zjutraj v osnovni šoli Trbovlje 2. Na občnem zboru bo predaval o sadjejeh g. Levstik, upokojeni učitelj iz Celja.

— **Razstajniški večer slovenskih književnikov** se bo vršil v ponedeljek 18. t. m. ob 8. zvečer v Sokolskem domu po sledečem programu: 1. Uvodna beseda o slovenski književnosti — govori Josip Vidmar. 2. Pesmi, lastne, že objavljene, recitira Oton Župančič. 3. Odlomek iz povesti «Blatni grad», še neobjavljena, recitira Juš Kozak. 4. Pesmi, lastne, že objavljene, recitira Fr. Albreht. 5. Novela «Soba št. 12», že objavljena, recitira Ivan Zorec. Večer obeta biti zelo zanimiv in je pričakovati dober obisk.

— **Umrla sta staropokojeni 69-letni A. Bitanc** in njegova 74-letna žena Marija. Pred kratkim sta obolela na pljučnici. Žena je umrla 8. t. m. na dan njenega pogreba pa je umrla še on. Živela sta v veliki bedi. Združena v življenju in trpljenju — združena v smrti. Bitanc je delal pri rudniku 30 let. Pokojnine je imel 9 Din mesečno, od pokojninskega sklada za rudarje pa je prejemal 192 Min mesečno. Vprašanje staropokojencev se rešuje samo po sebi, sicer tragično — a sigurno.

— **Krajni odbor Rdečega križa** v Trbovljah je razdelil med najbednejše 15.000 dinarjev, ki jih je nakazal v ta namen ob-

lastni odbor Rdečega križa v Ljubljani. Obdarovancev je bilo ravno 100. Dobili so posamezniki po 100 Din, oni z družinami pa še po 20 Din za vsakega družinskega člana, a največ 300 Din. S tem se je odpomoglo tam, kjer je beda največja. Prosilcev pa je še vedno veliko. Rdeči križ izjavlja, da je znesek 15.000 Din izčrpan in da so vse nadaljne prošnje brezpredmetne.

— **Čitalnica društva rudniških nameščencev** javlja sledeče: Čitalnica DRN v Trbovljah je zopet odprta ter je dostopna vsak dan od 5. do 9. ure zvečer občinstvu. Nabavilo se je ponovno še nekoliko leposlovnih revij, tako, da je sedaj bogato založena z različnimi časopisi in revijami. Občinstvo se toplo priporoča poseti te edine svojevrstne kulturne ustanove v Trbovljah, ki nudi ja malenkosten mesečni prispevek najrazličnejše čtivo.

Najboljše najtrajnejše, zato najcenejše!

Ura ameriškega prezidenta

Kadar prevzame prezident Združenih držav svoje funkcije, ni to nič drugega, nego formalnost. Nekoč je pa šlo pri nastopu prezidenta za vsako minuto, od katere je bilo odvisno imenovanje visokih državnih uradnikov. Ko je bil v novembru leta 1800 izvoljen za prezidenta Thomas Jefferson, je pomenilo to popoln politični prevrat. Demokrati so porazili federaliste, ki so bili dotlej absolutni gospodarji položaja. Federalisti so izrabili čas, ki jim je preostajal po volitvah do trenutka, ko nastopi novi prezident svoje mesto. Naperjali so vse sile, da potisnejo v ospredje čim več svojih pristašev v državnih uradih. Prezident Adams je sodeloval z državnim tajnikom Johnom Marshallom, znamenitim pravnikom, ki ga je brž povabil za vrhovnega sodnika. 3. marca 1801 se je nakopičilo na maršalovi mizi mnogo dekretov glede imenovanja uradnikov. Dekrete je bilo treba samo podpisati in imenovanje bi bilo izvršeno. Demokrati so to dobro vedeli. Jefferson je dal svojemu zaupniku Lincolnu svojo ur in mu naročil, naj točno opolnoči prevzame mesto državnega tajnika.

Ob določenih uri je stopil Lincoln v Marshallov kabinet in mu sporočil, da mora po prezidentovem naročilu prevzeti urad in vse akte. Presenečeni Marshall je izjavil, da Jefferson nima nobene pravice vmešavati se v njegove posle. Lincoln je pa odgovoril, da mora Jefferson ob določenih uri prevzeti državne posle. Marshall je potegnil iz žepa uro, češ, da še ni polnoči. Lincoln je potegnil iz žepa svojo uro in jo pokazal Marshallu, rekoč: To je prezidentova ura in ona določa čas. Temu Marshall ni mogel ugovarjati, ozrli se je še enkrat na dekrete na svoji mizi in odšel. V naglici je pa spravil nekaj dekretov v žep in uradniki, ki so jih dobili, so se nazivali polnočni sodniki Johna Adamsa.

Sport

Smuške tekme v Bohinju

SK Bohinji priredi pod pokroviteljstvom in s privržanjem JZSS v nedeljo 17. t. m. veliko smuško tekmo, ki obeta biti prav zanimiva. Kot tekmovalna proga je namenjena zamrzljena 18 km dolga smuška trasa blizu gorskega smučača. Tekmo se bo pravilnik JZSS, vendar ki tekmi niso prepovedani samo vertikalni član JZSS, nego tudi drugi nad 18 let stari naši smučarji, bodi to civilisti, bodi podrejani oblaštom naše oborožene sile. Tekmovalci vsi v eni skupini in se tekme izven konkurence udeležijo lahko tudi tri državljani. Ta tekma nad bi bila nekaka revija naše smuške gredice, naračita in sprejema v letošnji sezoni, od čemur pa naj bi služila JZSS za podlago pri sestavi reprezentančnih smuških moštev, ki naj zastopajo prihodnjo sezono naše državne barve v smučarske. Podroben program je tekme obsega:

16. III. ob 20. uri v jedilnici hotela «Marketa» v Bistrici zdravniški pregled prijavljenih tekmovalcev, v kolikor je potreben, zbiranje starih številov ter sporočitev starta in člja, ki sta na istem mestu.

17. III. točno ob 7. uri 30. min. prvi start. Razpisane dosežene rezultate in razdelitev daril točno ob 16. uri v posvetovalnici Občinskega doma na Bistrici. Najboljše tekmovalci dobe vsak po eno darilo, sadajni triletni priznanje. Predvidena so tudi prebrisa darila.

V Bohinju je še vedno toliko snega, da je ta tekma tehnično izvedljiva. Zato naj nihogar ne plaši, ako je morebiti na njegovem domovanju že kopno.

Szekula Jenő:

Suženj in Rimljanka

Roman.

Grki so namreč nazivali božjo hčerko lune Selena. Imenovali so jo tudi Pholbe, ker je imela blede lica in je bila blesta sestra žarečega solca. Rimljani ji pravijo Luna ali Nočluca.

Bil sem že dobro poučen o staroveški mitologiji. Academicus mi je povedal o grških in rimskih bogovih marsikaj novega.

Pa ne da bi se jaz začel oboževati lune, — sem mrmral sam pri sebi.

Kip je bil v mesečini tako očarljiv, da nisem mogel odvrniti pogleda od nje. Marmornat plašč je objemal vitko telo v nešteti gubah. Pas se je lesketal, kakor da je iz čistega srebra. Glavo ji zakrival pajčolan, iz čela ji štrli dva rožička, simbol luninega srpa.

Stari narodi so si predstavljali Luno tako, da pase na nebu svoje bele krave. Belo rogovje krav se leskeče v temi, da sveti nebu in zemlji.

Obraz marmornate žene se mi je tako zapeljivo smehljat, da mi je postalo tesno pri srcu. Zdelo se mi je, da se kamnita usta odpirajo in šepetajo:

— Poznam te, blede, otožni suženj, poznaj me! Ljubim te!

Zdrnil sem se. Srce mi je začelo močno utripati.

Toda povsod je vladala grobna tišina. Samo veter je majal veje in senice so se premikale po vrhu.

Nepremično sem zrl na Seleno.

— Kako plemenita, kako dražestna si! — sem šepetal nememu marmornu.

— Celo ubogemu nesrečnemu suženju privoščiš svoj čarobni smehljaj.

Težke misli so mi rojile po glavi, ko sem odhajal od nimphae. Bal sem se, da se ne bom mogel ločiti od čarobne Seleno.

Vrnil sem se v svojo izbo.

Bil sem zelo otožen in sam nisem vedel, kaj mi je.

Počasi sem stopil k vrati stopnicah. Vrata moje izbe so bila odprta.

Molče sem vstopil. Lešerbe nisem hotel prižgati, da bi me luč ne motila.

Sicer pa v izbi itak ni bilo temno, ker je sijala skozi odprta vrata luna.

Legel sem na posteljo, pa nisem mogel zatisniti oči. Vse moje misli so bile pri Seleni. Čutil sem nepremagljivo hrepenenje po ljubezni.

Kako čudovita je bila ta noč. Zdelo se mi je, da igrajo nevidni godci. V resnici je pa šumel samo veter in majal veje košatega dreva.

Kar so se začeli po stopnicah korakati.

Hitro sem vstal, da pogledam, kdo prihaja.

— Kdo neki prihaja tako pozno? Srce mi je močno utripalo.

— Morda je zakasnela sužnja. Saj se je že večkrat prmerilo, da se je ta ali ona pozno vrnila domov.

Po prstih sem stopil k vratom, pa ni bilo nikogar. Koraki so naenkrat utihli.

Znova sem legel na posteljo in že sem mislil, da sem se zmočil, ko so se znova začeli lahni koraki na stopnicah.

Vstal sem in stopil k vratom. Koraki so odmevali vedno glasneje. Videl sem, da prihaja po stopnicah visoka, vitka postava. Stopil sem pred vrata in spoznal žensko.

Bila je Frontina.

Mislil sem, da me zadene od presenečenja kap.

Frontina je bila tako čudna, da sem jo komaj spoznal. Oči je imela napol zatisnjene, kakor lunački. Obe roki je dvigala proti nebu. In močje se mi je bližala.

Na golih, snežnobelih rokah so se ji lesketali biseri. V lasih je imela krasen diadem. Njeno čarobno postavo je pokrivala v nešteti resah prozorna bela obleka. Smehljaj se je. Morda je zrla tja za hišo, kjer se je lesketala voda v blede mesečini, ali pa na jasno nebo nad seboj.

— Boginja lune! — sem vzkljnil ves iz sebe.

Prvi hip sem bil tako presenečen, da sem mislil, da se mi je prikazala sama Seleno, božja hčerka noči.

— To si ti? — je vprašala žena tiho.

— Frontina! Gospa moja!

Zenice so se ji močno razširile. In zdelo se je, da hoče glasno krikniti, pa ne more. Povesila je oči in zašepetala.

— Ottmar!

Ne vem točno, če me je res poklicala po imenu. Morda je bila samo halucinacija. Verjetno je tudi, da sem v nepopisni sreči slišal nekaj, česar sploh ni izgovorila. Kajti kako naj bi bilo Frontini znano moje ime, pod katerim sem živel na svetu šele čez 2000 let? Nedvomno je delala Viduare, nagovorila me je z imenom sužnja, ki ji je bilo dobro znano. V svoji bujni fantaziji sem pa mislil, da je izgovorila moje pravo ime.

Nisem se mogel več obvladati. Živci so mi odpevali in v nepopisni sreči sem razprostrl roke, da objamem najdražje bitje na svetu.

— Dušica moja! Angel moj! — sem vzkljnil ves iz sebe.

Nov avtomobilski rekord majorja Segrave

374 km na uro. — Borba za svetovni hitrostni rekord se ni končala, ker mora Segrave voziti še v nasprotni smeri.

Nedavno smo poročali, da se na dirkališču Dayton Beach na Floridi v Ameriki vrše priprave in treninzi za svetovno avtomobilsko hitrostno prvenstvo. Dva angleža, majorja Campbell in Segrave, znana kot najboljša dirkača, ki sta že na mnogih dirkah zmagala in sta sklenila priboriti si svetovni hitrostni rekord, ki ga je lani postavil ameriški dirkač Ray Keech, ki je vozil 334,023 km na uro. Segrave je odpotoval na Florido, major Campbell pa v Afriko, kjer je baje odkril naravnost idealen teren za dirkanje. Našel je ravnino, ki je bila pred stoletji še močvirnata, a jo je solnce tako izsušilo, da je zdaj gladka kot zrcalo. Campbell upa, da bo na tem terenu dosegel brzino, s katero bo prekosil vse dosedanje hitrostne rekorde.

O predpripravi za dirko smo že poročali. Major Segrave si je pustil zgraditi dirkalni avto »Zlata puščica« po novih načrtih. Avto je konstruiran na poseben način. Karoserija ima obliko trupa tekmovalnih hidroplanov Napier Supermarine, ki so igrali v borbi za letalski hitrostni rekord zelo važno vlogo. Avtomobil ima tako obliko, da zrak med vožnjo sploh ne ovira. Opremljen je z letalskim motorjem »Napier« in lahko razvije 900 konjskih sil. Motor tehta 500 kg. Seveda tudi Američani niso držali rok križem in z majorjem Segravom se pomerijo stari dirkači Ralph de

Palma in Ray Keech, ki je dozdaj branil svetovni rekord.

Za hitrostne avtomobilske dirke je vladalo veliko zanimanje po vsem svetu, zlasti pa v Ameriki in Angliji, ki sta domovini sporta. Angleži so bili prepričani, da bo zmagal njihov ljubljenec major Segrave, pa tudi Campbellu prokurujejo uspeh. Nasprotno so Američani prepričani, da bo tudi to pot prvi in da odneseta zmago njuna dirkača Keech in Ralph de Palma.

Toda vse kaže, da to pot upanje Angležev ni varalo. Iz Dayton Beacha je namreč prispela vest, da je major Segrave v ponedeljek na dirkališču »Zlato puščico« dosegel nov svetovni hitrostni rekord. Prevozil je v eni uri 374 milj, t. j. okoli 374 kilometrov. Rekord pa komisija zaenkrat še ni priznala, ker mora major v drugem kolu voziti v nasprotni smeri. Rezultat obeh voženj seštejejo in izračunajo povprečno hitrost, ki velja kot svetovni rekord. Dosedanji svetovni rekord je znašal 207 milj, t. j. 234,023 km na uro.

V Angliji je vest o prvem uspehu majorja Segrave vzbudila veliko radost in sedaj Američani in Angleži napeto pričakujejo, kako bodo odrezali ameriški dirkači, ki startajo te dni. V Angliji so prepričani, da se Segravov rekord ne bo dal potolči dočim so Američani v tem pogledu precejšnji optimisti.

Pretrseljiva rodbinska tragedija

V Turnovi na Češkem se je odigrala v nedeljo dopolne pretrseljiva rodbinska tragedija. Hčerka podravnatelja turnovske pošte Vavčla se je poročila pred leti z zoboteknikom Studničko. Sama je bila zoboteknica in tako je s svojim možem izvrševala zobotehnično prakso. Zakonca sta živela v slogu in zato nihče ne ve, kako je moglo priti do tragedije. Vse kaže, da so jo zakrivila ženini roditelji, ki so nasprotovali zakonu in zato se jim je Studnička osvetil. Studnička je bil v soboto v Pragi, kjer je kupil dva revolverja. V nedeljo se je pripeljal s praškim detektivom v Turnovo. V tistem stanovanju je moral priti do hudega prepira, med katerim je Studnička potegnil revolver in ustrelil svojo ženo. Čim se je žena zgru-

dila na tla, je pomeril mož v tasta in dvakrat ustrelil. Videč, kaj namerava pobesneli zet, je tašča skočila skozi okno. Studnička si je končno nastavlil revolver na sence in sprožil. Obležal je takoj mrtev. Njegova žena je težko ranjena. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer se je morala podvreči težki operaciji. Tudi stanje njenega očeta je zelo resno in zdravniki dvomijo, da bi ostal pri življenju.

Poskušen vlom v Legiobanko

V soboto zgodaj zjutraj sta opazila dva stražnika v kleti hiše na Karlovi cesti v Pragi, kjer je ekspozitura Legio banke, luč. Stražnika sta takoj opozorila hišnega posestnika in z njim sta odšla v klet, kjer so našli na sodu dve suknji in dva klobuka, ki sta ju pustila tam vlomilca. Ker je v kleti več loče-

nih prostorov in ker so bila vrata treh vlomljena, se ni dalo ugotoviti, kako vlomilca poslujeta. Zato sta stražnika odnesla suknji in klobuka na hodnik in zastražila izhode. Obvestila sta policijo in ko je prispela pomoč, so odšli v klet, kjer so našli strop ekspoziture Legio banke pretrgan. Vlomilca sta bila baš zaposlena z blagajno. Ko so ju stražniki pozvali naj se udasta, sta odgovorila, da jima še na misel ne pride.

Končno sta pa vlomilca spoznala, da ni rešitve. Zlezla sta skozi odprtino v stropu in redarji so ju razorožili in aretirali. Poleg vlomilkega orožja so našli pri njima dva revolverja in 27 nabojev. Blagajna sta bila že navrtala. Vlomilca sta 36letni Maksimilijan Souba in Herman Donnebaum, oba z Dunaja.

Če bi se bilo vlomilec posrečilo vlomiti v blagajno, bi bila odnesla ogromen plen, kajti v tresoru je bilo 140.000 Kč v gotovini in za 12 milijonov vrednostnih papirjev. Vlomilca sta imela dva pomočnika, ki sta stala zunaj na straži. Redarja je opozorila na luč v kleti služkinja Anška iz Žižkova, ki je rešila Legiobanko okrog 13 milijonov.

Iz Laškega

— Most v Smarjah pri Rimskih topl. je deloma, namreč dve leseni kosi, razbito in odtrgalo ledovje, ki ga je prinašala Savinja. V ponedeljek se je na vabilo g. v. l. sv. Pinkawe vršil v Smarjeti sestanek interesentov in obč. zastopnikov, ki naj bi pokrenili vprašanje zopetne zgraditve mostu. Sestavil se je stavebni odbor, v katerem so največji kmetje iz neposredne okolice. Ta odbor ima predvsem nalogo, zbrati potrebni denar (ca 100.000 Din) in čim prej prijeti z delom. Naše mnenje je, da je v prvi vrsti poklican g. občinski komisar, da prisloži na pomoč z znatno subvencijo. G. veliki župan naj bi pa končno že tudi urenil vprašanje okrajnih zastopov, naj bo tako ali tako — sedanje stanje je ilegalno in nevarno.

— Novo žago na električni pogon namerava poleg pokopališča zgraditi trgovec g. Josip Puncer. Pozdravljamo njegovo podjetnost.

— Sejem, ki se je vršil v soboto 9. t. m. v Laškem, je eden izmed štirih novo dovoljenih sejmov marjagraške občine. Zato je bilo prignanih samo 104 glav živine. Kupčija je bila nad vse živahna ter se je prodalo nad polovico živine. Cena je šla navzgor do 10.50 Din za kg. Kupovali so največ Italijani. Laški sejmi so vedno bolj znani radi lepe in številne živine. Prav nam ni samo to, da naši domači mešetarji tako odirajo kmetu. Eden izmed njih je zaslužil na zadnjem sejmu nad 10.000 Din. Tu bi morale posredovati oblasti.

KUPUJEMO za tako ali kasnejšo dobavo par vagonov 3/4, 1/4 in 1/2
CENENE kvalitete jelovih paralelnih ali koničnih
DESK za opaženje

Ponudbe na VARGA RACMANJ, trgov. d'va, SUBOTICA (VOJVODINA)

G ANGELA KODER iz Senčice pri Medvodah ni nikdar bila uslužbena pri nas.

„ORIENT“ družba z o. z.

Ljubljana

tvornica olj barv, firneža in lakov

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Smrekove sadike

Štiripolletne, presajene — zdrave in močne, oca 25 cm visoke, za letošnje pogozdovanje kupim. Ponudbe na naslov: Uprava goščine »Hrbe«, Predvor nad Kranjem 504

Enonadstropno hišo

Novo, z vrhom in dvoriščem, tik farne cerkve, z dobro vpeljano kovačijo in mizarstvom, v nadstropju dvoje stanovanj, pripravno tudi za vsako drugo obrt, prodaj za 75.000 Din. Potreben kapital 30.000 Din. — Jurčič, Žiže, pošta Loče pri Poljčanah 503

Spalne divane, otomane

žimnice in vse tapetistične izdelke kupite najceneje in najbolje pri **FRAN JAGER, tapetnik** Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 29. 34/L

Mecesnovne sadike

2 letne, več tisoč, odda po 160 Din 1000 komd franko kolodvor Črnomelj brez vseh drugih stroškov Andrej Ožbolt, oskrbnik pošta Koprivnik pri Kočevju 500

Šoferja

samskega, starejšega, sprejemnega za Dalmacijo Pismene ponudbe na naslov: Mitušin Popović, Spk. Matije Gubca 22 — pod značko »Plača« 505

Vinogradn. posestvo

(18 orlov vseh vrst) pri Sv. Barbari nižje Ptuj, prodaja za 110.000 Din Kari Troha, Maribor, Aleksandrova cesta 18. 494

Za velikonoč

NOGAVICE

svilene, svil. flor., cvrinate, pavlinate, damske, moške in otroške, moško perilo, ovratnike, zapestnice, damske reform hlače, rokavice, kravate, moške in otroške naramnice, žepne robce priporočila po nizkih cenah

Osvaid DOBEIC, Ljubljana Pred škofijo št. 15

Za velikonoč!

Parcele za stavbe

na Kodeljevem (Planirju) v smeri od 600 do 800 kv metrov so po lin 14. — do Din 16. — kv meter za prodaj. Poizvedbe pri: Fr. Slana, Poljanska cesta 87, I. (vila Sargman).

Kože divjačine

kupujem L. Rot. krznar. Ljubljana Mesna trg 9 30-L

Jos. Otorepec

»Priporočila za kleparsko in kovnostarska dela — Ljubljana. Za bradec števil 9 (ob koncu Strehke ulice) 23-L

Gospod

državni uradnik, s premoženjem 100.000 Din gotovine, išče znanja z gospodsko ali »tovo brez otrok v starosti okoli 40 let, ki poseduje posestvo. Ponudbe pod »Resno znanje 470« na upravo tega lista.

Stanovanje

1-2 sob s kuhinjo in pritliklami išče miren zakonski par takoj ali s 1 najem. Plača event za pol leta naprej. Ponudbe na upravo

Šivalni stroji

dobro ohranjeni, ugodno napredaj. Ponudbe pod »Šivalni stroji« na upravo lista. 488

Opremljeno sobo

išče gospodična za takoj v centralnem mestu. Gre tudi kot sestanovalka. Ponudbe na upravo lista pod »Čistost« 485.

Zračno sobo

z elektriko oddam boljše gozpodu ali gospodični. Naslov v upravi »Slov. Naroda« 495

D. M. C.

znamvanec, peril — prejica, Mouliné, krpanec C. M. S. in »Ara«, kvačkanec, kronsko, gušver in Lord svilo, razne čipke, zobčke, vezenino, trakove, gumbe in zaponke za plašče, lišp, biserue, za moške obleke, zapestne, ovratne, lastiko široko in ozko, vezalke priporočila po najnižjih cenah

Osvaid DOBEIC, Ljubljana Pred škofijo št. 15

Velika zaloga in izbira dišečega mila.

Potrji globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša srčno ljubljenka hčerka

Ana Jeglič

učiteljica in konservatoristka

danes, dne 12. marca 1929, ob 18. uri zvečer, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

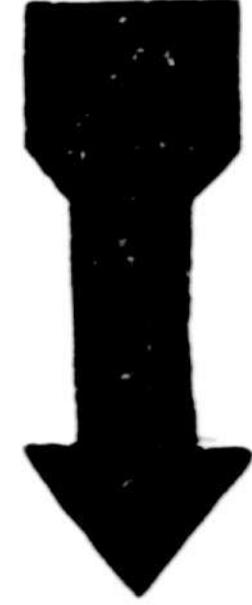
Pogreb ljubljenke pokojnice se bo vršil v četrtek, 14. marca ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti v Cigaletovi ulici št. 4 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. marca 1929.

Žalujoči ostali.

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPJE, IZDELUJE PO PRED-LOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA

TRGOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA S O. Z. SV. PETRA NAS 11